

Klima- og miljødepartementet
Klimaavdelingen
P.B. 8013 Dep, 0030 Oslo
0030 Oslo

13. mar. 2020

Skriftlig innspill om hvordan Enova bør innrettes i ny avtaleperiode

Norsk elbilforening takker for muligheten til å sende skriftlig innspill til Klimaavdelingen om hvordan Enova bør innrettes for å få mest mulig klima og omstilling for midlene de forvalter, i anledning ny avtaleperiode for Enova.

Enova er et av statens viktigste virkemidler for utslippsreduksjoner i Norge. Som dokumentert i Klimakur 2030, når vi ikke 2030-målene uten ytterligere tiltak. Transportsektoren må ta en stor del av kuttene i ikke-kvotepliktig sektor, og Enova bør derfor i stor grad prioritere tiltak for utslippsfri transport i kommende avtaleperiode. Enova må få et tydeligere ansvar for å bidra til den nødvendige utrulling av løsninger som skal til for å nå 2030-målene generelt, og som en viktig del av dette også innrette virkemiddelbruken slik at Norge når sitt ambisiøse mål om å trappe opp til 100 prosent utslippsfritt nybilsalg fra 2025.

Klima- og miljødepartementet må gjennom ny avtale også sørge for at målindikatorene til Enova ikke blir en hindring for nødvendige tiltak for rask og landsdekkende utbredelse av nullutslippsteknologi i transportsektoren.

Det er spesielt fire satsingsområder vi ønsker å trekke fram som viktige i neste avtaleperiode:

1. Støtteordning for lading til borettslag og sameier
2. Hurtiglading
3. Elvarebil og næringstransport
4. Informasjonskampanjer

1. Støtteordning for lading til borettslag og sameier

Hele 80 prosent av dagens elbilister lader i hovedsak med eget ladeuttak på egen parkeringsplass hjemme. Hjemmelading må være bærebjelken for lading. Regjeringen lovet i Granavolden-erklæringen å få på plass en støtteordning for lading i borettslag, sameier og garasjelag. Vi opplever stor pågang fra våre medlemmer fra borettslag og sameier over hele landet som venter på denne ordningen. Det er en fare for at utbygginger settes på vent i påvente av lovnadene fra regjeringen, og ordningen må derfor etableres snarest.

Det er naturlig at støtteordningen administreres av Enova, og Elbilforeningen foreslår at en slik ordning beskrives nærmere i ny avtale.

Oslos støtteordning til borettslag og sameier bidrar nå til at det kommer på plass helhetlige løsninger som gjør parkeringsplassene i borettslag og sameier ladeklare. Ved å støtte samlet

utbygging av infrastruktur, gis det insentiver til å få på plass løsninger som gjør at utbygging av strømnettet kan gjøres en gang for alle. På den måten kan alle bileiere på sikt få sitt eget ladeuttak uten at det trengs å legge nye kurser eller oppgradere kapasiteten i strømnettet underveis. Smarte strømstyringssystem gjør at anleggsbidrag kan unngås eller bli svært mye lavere enn om hver enkelt skal sette opp sitt eget ladeuttak. Det vil også legge til rette for å utnytte ledig kapasitet i strømnettet, og til å stimulere til bruk av energi når det er overskudd i markedet. Samtidig vil ladeklare parkeringsplasser i smarte ladeanlegg gjøre det enkelt å ettermontere nye ladeuttak i takt med utviklingen. Elbilforeningen ønsker at Enova får på plass en lignende løsning som Oslo kommune allerede har innført.

I noen sameier og borettslag ellers i landet ser vi dessverre at endel elbileiere må sette opp eget ladeuttak på faste kurser, som ikke er smarte og koblet sammen med andre ladeuttak i det aktuelle borettslaget eller sameiet. På sikt vil det enten bidra til unødvendig høy dimensjonering fra lokal transformator, eller at disse ladeanleggene og ladeuttakene tas ned ved implementering av helhetlige løsninger med smart strømstyring.

Vi ber om at en ordning kommer på plass så raskt som mulig, at støtteordningen utformes på en måte som gir helhetlige løsninger med smart strømstyring, og at det stilles krav for å få støtte som i størst mulig grad unngår lange og uheldige bindinger til enkeltleverandører. Elbilforeningen mener at støtteordningen er innenfor dagens mandat, og bør kunne igangsettes så raskt som mulig i 2020. Enova bør uansett få dette i oppdrag gjennom den nye styringsavtalen.

2. Hurtiglading

2025-målet gjelder for hele landet. Deler av landet, blant annet Finnmark, henger etter resten av Norge på utvikling av ladeinfrastruktur for elbil. Dersom Enova ikke klarer å få på plass tilsagnet i den pågående prosessen i Finnmark snarlig, må man vurdere andre virkemidler, som for eksempel et offentlig innkjøp av ladeinfrastruktur. Tilsvarende må også vurderes for andre områder, slik som Nordland, dersom utlysingsrundene ikke fører fram. Enova eller andre statlige organer må også ha et tydelig ansvar for at resterende områder uten et hurtigladetilbud får dette på plass så snart som mulig. Dette må i så fall inn i avtalen.

3. Elvarebil og næringstransport

Vi ser nå at støtteordningen til elvarebiler begynner å fungere. Det er fortsatt et stykke å gå, ettersom elvarebilsalget fortsatt er langt unna markedsandeler for personbil og ikke minst 2025-målet.

Det vanskelig å forstå at bensin- og dieselvarebiler får rabatt i beregningen av engangsavgiften, ettersom det nå finnes elvarebiler i nær alle segmenter for varebil klasse 2. Det er verdt å minne om at støtteordningen som Enova innførte i august 2019 fortsatt er et svakere insentiv enn momsfrirket for elektriske personbiler, og full engangsavgift for bensin- og dieselvarebiler bør komme i tillegg til støtteordningen for å få elvarebilsalget på vei mot 2025-målet. Støtteordningen vil altså få større effekt dersom myndighetene

samtidig utformer engangsavgiften for varebiler likt som personbilene. Dagens støtteordning rettet mot elvarebiler må videreføres og styrkes inn i den nye avtaleperioden.

Enova sin støtteordning for ladeuttak for elvarebiler, hvor det gis støtte til ladeuttak til én og én bil, kan føre til at man på samme måte som drøftet ovenfor bygger suboptimale ladeanlegg som på sikt gir unødvendig utbygging av strømnettet med tilhørende høye kostnader. Støtteordningen bør derfor innrettes slik at det bygges ladeanlegg som er klargjort for lading ved alle parkeringsplassene til virksomheten, i kombinasjon med helhetlige løsninger med smart strømstyring hvor ladeanlegg og omkringliggende bygninger sees i sammenheng. Dette legger også til rette for at Enova kan stimulere til bruk av energi når det er overskudd i markedet.

Enova må også styrke eksisterende ordninger og få på plass nye nødvendige støtteordninger for å demonstrere og rulle ut elektriske løsninger i andre deler av næringstransport-segmentet avhengig av teknologisk modenhet i det enkelte segment.

4. Informasjonskampanjer

I tillegg til de tre ovennevnte områdene, ser vi at det er behov for at Enova tar en sterkere rolle for å sikre elektrifiseringen av transportsektoren generelt også gjennom kvalitetssikret informasjon til befolkningen.

Vi anbefaler at Enova får som oppdrag å finansiere en informasjonskampanje om de miljømessige og økonomiske fordelene med elbiler, for slik å bidra til Norges ambisjoner i elbilsatsingen. Elbilforeningen gjennomfører årlig spørreundersøkelsen Elbilbarometeret, en undersøkelse av et representativt utvalg av befolkningen i de nordiske landene. Fjorårets resultater viser at 14 prosent av de som ikke planlegger å kjøpe elbil i Norge, ikke tror elbilen er mer miljøvennlig enn andre biler. Dette er den viktigste årsaken til at de ikke vil kjøpe elbil. I de andre nordiske landene er den samme andelen mellom 4 og 6 prosent. Dette vil være en barriere for å nå de politiske målene Norge har satt. Resultatene viser at det er et informasjonsbehov når det kommer til klimateffektene ved bruk av elbil i Norge.

I dag lader over halvparten av elbilistene på nattestid, noe som er gunstig for strømnettet. Etter hvert som antall elbiler og ladbare hybrider blir høyere, blir det stadig viktigere at lading skjer utenom effekttoppene i strømnettet. Elbilforeningen mener at Enova bør få i oppdrag å finansiere en informasjonskampanje om smart lading, som vil kunne være et enkelt og effektivt tiltak for å få flere elbilister til å lade på eks. nattestid og legge til rette for en effektiv utnyttelse av kapasiteten i strømnettet.

Med hilsen

Unni Berge
Leder kommunikasjon og samfunnskontakt

Norsk elbilforening

Sveinung Kvalø
seniorrådgiver fag og rådgiving

Norsk elbilforening